

N:o 2/-30.

FINANS- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande N:o 2/-30  
i anledning av Landskapsnämndens framställning till  
Ålands landsting angående landstingsmannen Carl  
Karlssons m.fl:s petition av den 20 februari 1929  
om undersökning av möjligheterna att upprensa den  
kungsådra, som leder från Öviken och Vargsundet be-  
nämnda vattendrag längs råskillnaden mellan Finströms  
och Jomala samt Hammarlands socknar till Ivarskärs-  
fjärden.

Till fullgörande av Finans- och Ekonomiutskottet lämnat uppdrag får  
Utskottet värdsamt framhålla följande:

Landskapsnämnden har på basen av det utlåtande kommittén för upp-  
görande av förslag till nödigbefunna administrativa åtgärder, vilka  
äro egnade att befrämja befolkningens i Ålands län ekonomiska framåt-  
skridande och stödja dess kulturella strävanden, den 24 september 1921  
avgivit till Statsrådet samt landskapsagronomens senaste sommar verk-  
ställda undersökning framhållit, hurusom företagets i fråga nytta är  
påtaglig, men dock icke så betydande att densamma komme att ens närmel-  
sevis motsvara de beräknade kostnaderna, uppgående till 1.502.500 mark,  
varför Landskapsnämnden föreslår, att de av petitionärerna åsyftade  
åtgärderna, som enligt deras anhållan borde ske på landskapets bekost-  
nad, icke för närvarande måtte verkställas.

Utskottet, som till påseende erhållit nästnämnda kommittés betän-  
kande och samtliga till detsamma sig hänförande handlingar och kartor,  
är i tillfälle att, utöver vad Landskapsnämnden framhållit, meddela  
det sagda kommitté hade beträffande de spörsmål, som underlegat dess  
behandling för särskilt kommunikationsväsendets på Åland utveckling,  
upptagit dessa i den ordning de skilda förslagens inbördes betydelse  
för landskapet det betingade. Dessa projekt voro inalles nio och som  
det åttonde i ordningen, eller det nästsista, hade kommittén behand-  
lat frågan om fördjupande av det sund, som invid Bjärströms by i Fih-  
ströms socken utgjorde utlopp för den såkallade Vargsundsviken. Kom-  
mitténs förslag i sistnämnt hänseende har i Landskapsnämndens framställ-  
ning ordagrant intagits. Efter det ministeriet för kommunikationsväsen-  
det och allmänna arbetena sedermera anmodat överstyrelsen för väg- och

vattenbyggnaderna att framställa de anmärkningar, till vilka kommitténs betänkande av den 24 september 1921 kunde giva anledning, hade överstyrelsen uti skrivelse av den 19 februari 1923, utom annat, varom ej nu är fråga, framhållit, att det under nummer 8 upptagna förslaget, eller det nuifrågavarande, icke var av en så stor betydelse, att nyttan av detsamma skulle motsvarat de dryga omkostnader, som dess realiserade skulle medfört, varför överstyrelsen, i anseende till statens dåförtiden ansträngda finansiella läge, ansåg skäl föreligga att tillsvidare avstå från verkställandet av förslaget.

Uti sitt betänkande N:o 5/-29 av den 21 februari 1929 med anledning av förevarande petition framhöll Utskottet, att om den blivande undersökningen gav vidhanden, att den äskade utvidgningen utan alltför stora kostnader för landskapet kunde utföras, skulle ifrågakomna kungsådra med största sannolikhet bliva av särskilt stor betydelse såsom vattenledare för de stora, men sank jordområden, som stöta till nämnda vattendrag, samt även bidra till att upphjälpa båttrafiken och ågt med fördel tjäna såsom fiskled. På grund av den utredning Landskapsnämnden i ärendet förebragt och vad Utskottet i övrigt framhållit, bliva kostnaderna för realisernadet av petitionärernas önskningsmål så betydande, att landskapet enligt Utskottets uppfattning icke kan tänka på att för närvarande bekosta arbetet på öppenställande av en ränna av berörda 8 meters bredd och 1,20 meters vattendjup. Till betäckande av dessa kostnader måste självfallet dessutom extra ordinarie statsbidrag anskaffas i den ordning 26 § 3 mom. självstyrelselagen vidhandengiver, och ingen kan väl tro att Ålandsdelegationen vid behandling av en dylik anhållan skulle förorda densamma just med hänsikt till ovanomförmälda utredning.

Men härmed avser Utskottet dock icke att petitionen skall förfalla. Såsom i Landskapsnämndens framställning blivit framhållet, måste åt företaget ur jordbruksintresse tillmätas stor betydelse, liksom Utskottet anser att fisket hade nytta av ett öppenställande av Vargsundsådran. Uti sistnämnda hänseende torde den befolkning, vars intressen upprenningsarbetet skulle betjäna, kunna någorlunda tillfredsställas med en vida anspråkslösare lösning av uppgiften än den ovannämnda i tiden föreslagna. Sålunda kunde säkerligen kanalen minskas till högst 4 meter

och vattendjupet till 75 centimeter eller 1 meter vid normalt vattenstånd. Och vidare kunde helt visst resp. jordägare själva utföra arbetet eller åtminstone i avsevärd mån bidra till detsamma med virke och dagsverken m.m., varemot landskapet kunde lämna penningbidrag och eventuellt nödiga arbetsredskap eller ock bringa arbetet till utförande med biträde av jordägarna.

För att utröna kostnaderna för nästnämnda, av Utskottet gjorda förslag borde emellertid en ytterligare undersökning genom landskapsagronomen verkställas, vilken torde gå för ganska ringa kostnader samt jämväl utredas, huruvida icke vederbörande jordägare själva ville utföra arbetet i fråga eller med vilka andelar de komme att deltaga i detta.

Med hänsikt till vad här ovan framhållits får Utskottet för sin del vördsamt föreslå

att Landstinget ville uppdraga åt Landskapsnämnden att verkställa en ny undersökning för upprepning av kungsådran från Vargsundet till Ivarskärsfjärden till högst fyra meters bredd och högst en meters vattendjup; samt

att införskaffa utredning därom, huruvida vederbörande jordägare i Jomala, Finströms och Hammarlands kommuner ville utföra upprepningsarbetet eller med vilka andelar de ville deltaga i detsamma, om det verkställdes på föranstaltande av landskapet ävensom

att på grund av nämnda utredning inkomma med nödig framställning till Landstinget.

Mariehamn den 20 februari 1930.

På Finans- och Ekonomiutskottets vägnar:

*E. Blomroos*

*Minister för*

Uti ärendets behandling hava deltagit ordföranden Blomroos, viceordföranden Törnroos samt ledamöterna Åkerfelt, Mansén och Eriksson.